

LILJE

**BÅSEN KE CTI
MATKY BOŽI**

KTEROU SLOŽIL

**EYSTEINN
ASGRIMSSON**

Milé kmořičce
MARII HALÍŘOVÉ
z Vítkovic
taťo LILIE,
aby bylo vyhověno rytmu
Dobrého Díla.

JEHO VYDAVATELÉ.

MODLITBA O POŽEŇNÁNÍ

Všemocný Bože, Ty, který vládneš
andělů sbory a lidmi všemi,
neznaje času, neznaje místa,
hově si ve své lichostné říši,
všechno jenž plníš, obsáháš všechno,
otvíráš propasti, rozpínáš blankyt, —
veleben budiž Ty pravý, Ty čistý
života zdroji, trojjediný Bože!

2

Po Tvé já velké milosti prahnu,
hledám ji toužně z pokory srdce,
jistoty pln, že není štěstí
nežli z Tvé laskavé ruky, můj Pane!
Posvěť mou mysl a propůjč mi daru
živého ducha, by stavba písně
vysoko, pevně myšlenkou spěla, —
sil mě a žehnej mým retům!

3

Tebe pak prosím, Panno a Matko,
pomoz mé práci, skloň ke mně svou péči!
Za mě vol, by pravdivá slova
proudití mohla ručeji verše!
Slova tak zářivě ryzí a čistá,
jakoby ve žhoucím stopena zlatě,
dlužno mi vznést ke chvále Boží —
pomoz mi, Panno a Matko milá!

4

Otcové, již dobře znali
vznešené báje starého věku,
pěli ke cti slavných králů
v libezném rodném jazyku dánském.
Já, který více než kdokoli jiný
dlužen jsem velebit Krále králů,
povznáším tonů mateřské mluvy
k nejvyššímu ze všech trůnů.

5

Života dary, pokřtění radost,
ducha světlo, jež lepší je zlato,
Kristova krev z jeho bočné rány,
shlazení hříchů, denní milost,
zářící naděje nebeských vděků,
myšlenky úzkost z pekelných temnot
velí mým poslušným ústům nyní
chvalozpěv vznést ke branám Páně.

РѢДЪ АНДѢЛЪ

Bůh ze všech bytostí nejvyšší, mocný,
s počátku stvořil zemi a nebe,
zdobené svatými andělů sbory,
třikráte trojimi, klenutím báně.
On, který na věky věkův by mohl
bohatství sytost mít ve vlastním bytí,
zbudoval vesmír a vládl potom
rostenci přáteli: světem a časem.

Světla však anděl největší síly,
 zářící nade vším stvořeným dílem,
 dobrý a čistý a milosti plný,
 Tvůrci blízký ve svatě slávě,
 zradil svou službu, radosti pozbyl
 z úkolu, který mu Hospodin určil,
 sestoupit chtěl a přál si stavět
 nade trůn Pána, vládce svého.

Pýcha jej posedla, vzdor se ho zmocnil,
 touha jej schvátla po větší moci,
 tam aby vládl, kde Boha vlastní
 Syn se stkví v záři věčného světla.
 Drzý je hříšné pýchy pohled;
 v bláznovství nyní vlastního klamu
 pátrá k šlītům svatého světla,
 povstává — jen aby bídně zašel.

Neboť v téže chvíli, co vzdory
vzplanuly v troufalé anděla mysli,
padl, provázen všemi svými, —
do hloubi vahou olova klesl.
Tam nyní v plamenech „Paní Pýcha“
původce trýzní, slepého ďábla.
Běda, ach, tomu, kdo se jim poddá.
Kruté je postrádat Božího světla.

STVOŘENÍ A PRŮ- VODNÍ KŘÍČO

Den s nocí šestkrát vystřídal vládu
nad pruhy širými valného moře,
prve než země a nebe se stkvěly
v hotové nádheře z rukou Božích :
vodstva se stekla pod vany větru,
hvězdy pak zíraly na oheň, ledy,
na tlumy zvířat a ptáky a ryby,
květinu krásnou a svěží plody.

10

Novými cestami šla mysl Boží —
 krve a masa z vody a hlíny,
 ze vzduchu lehko nabral dechu,
 tepla pak ze slunce žhoucího moře,
 ve hmotu seslal živoucí duši,
 vedl ji všemi žilami těla, —
 duši, již Božství zažehlo svými
 ryzími krásnými paprsky věčna.

Ze země matky vyvstal člověk,
Adam, čistý myslí i tělem,
 pán všeho tvorstva, jež obzíral kolem,
 bezpečný, svobodný v plnosti síly.
 Ve spánek hluboký ponořen klidně,
 těžkými věštimi sny jenž ho objal,
 v daleké dráze zřel nesčetných synů
 červený prapor vítězné Spáasy.

Z boku Adamova vzbudil
Hospodin *Evu*, oběma dal jim
sílu a výsost, mír a radost,
přikázal rajskou domova krásu.
Ve shodě se svatých andělů sbory
— nad tuto není ryzejší slasti —
putovat měli, oni i všechny
rody, jež Bůh hodlal k životu zvolat.

13

Určena odplata věčného světla,
budou-li na zemi poslouchat Tvůrce.
Jediným příkazem vznešený, mocný,
všedobrá Bůh jejich věrnost zkoušel:
„Ovoce všechno v ráji je vaše, —
jednoho jenom se musíte zříci!
Volnost máte; zradu-li chcete,
smrt půjde ve sloupách vašeho hříchu.“

14

Hluboko v propasti padlý anděl
 svíjí se pod tíhou drtivé kletby,
 dvojnásob těžké, když v ztraceném světě
 otvírá země lidem své lůno.
 Michaje hořké smrtící kaly,
 skryje svou zlobu pod hadí kůži,
 přijde, by oddělil od Tvůrce tvora,
 zavolá ženu a klidně pátrá.

„Evo! “zkouší, „proč asi Pán váš,
 jenž vám dal hojnost zahrady rajske,
 nádherné plody zlížených větví —
 odepřel okusit nejsladších malvic?“
 Všechno, co úskočný nepřítel snoval,
 jemu se zdařilo, — tu Eva dělá:
 „Stromu-li života dotknem se plodu,
 upadnem v náručí dusivé smrti.“

Snadno moh' nepřítel postřehnout slabost
pod zvukem váhavým v odpovědi.
Kypě svých lstivých úskoků jedy
slovo tu svůdné s odvahou mluvil:
„Nezemřeš nikdy, bělostná tváři!
jinou má sílu ovoce sladké, —
věděni plnost jeho dá zrno,
moc jako Boží od hvězdy k hvězdě.“

17

Brzy mu Eva poskytla víry,
vzala si plod a pozbyla štěstí,
Adama s sebou zvábila stejně,
poslechl ženy, byt' lekal se činu.
Nepřál si zřít, jak světlé oči
ženiny blyští temnou zlobou.
Zmámeni byli, svedeni oba,
oba dva vzdali se pokušení.

18

Vynesl Hospodin rozsudek práva
 na naše rodiče na prahu ráje,
 vyhnal je s výsosti blahého štěstí,
 vyhnal je do bídy, smrti a do tmy.
 Dlouho pak zemí těkalo štvání,
 bídným a ubohým tloukli se světem,
 potomstva jejich kde bezradná měla
 zrodit se v cizotě, stížena hříchem.

Choroba stihla kořen i haluz,
 křepce hřích s větve na větev skákal,
 svět ležel vleklou řadu časů
 života zbaven a naplněn bolem.
 Úzkost pak na zemi našla si sídlo;
 nejhorší ze všeho poslední meta:
 pekelný jícen s plamenným žárem
 hrozivě zíral za branou smrti.

Mrtev je svět, co člověku na plat?
 Kde že by našel moudrou radu?
 Nikde! — neb ve hříchů drtivých, tvr-
 poutech se svíjejí lidské duše. [dých
 Jediné Ty, ó můj Bože, znáš spásu!
 V pláči já poklekám, děkuje Tobě,
 sám se svých výšin, velebný Vládče,
 k lidstvu že sklonit chceš milostnou líci!

ΧΥΕΣΤΟΥΔΗ ΑΜΑΡΟΧΕΝΙ

Kéž by ses rozohnil, jazyku, nyní!
— v hlubokých slovech velebil Pána,
Toho, jenž tři světy objímá mocí,
i jeho sílu oslavil díla.
V nejnižších rukou bídného vraha
ochromen byl bys, úpěl v ranách,
zbraň kdybys nebes seslaná lidem
nebývala mně svobody dala.

Život je darován! Náš může býti!
 Život je darován, jímž Adam zhrdl!
 Život je darován! V plnosti času
 z Božství ruky vzešla nám milost.
 Zasvitlo světlo do temnot světa,
 světlo prošlo pekelnou hloubí;
 spásu a mír ve svém plameni neslo.
 Ježíš byl to, andělů láska.

Otec, jenž se Synem svým a s Duchem
 určil metu hloubi a výši,
 moudrost, jež ve světě nalezla sídlo,
 anděla vyšle, svatého posla:
 „Na zemi sleť! A Marii zvěstuj,
 čisté Panně, poslušné Pána,
 že Boží Syn a nebeská radost
 jejím se odějí rouchem a tělem.“

Maria tato je matkou lidí,
 výsostná květina s korunou krásy,
 zářící jako nejrudší růže,
 dužnatá lodyha u živých zdrojů.
 Ona je pokory kypivé zrno,
 ona je do hloubi prožhnuta Duchem.
 Na blízku Božství v čisté mysli
 radost má, může-li pomáhat, těšit.

Přijmi, ó Pane, Ty, který v širých,
 zářivých, hvězdných krajinách sídlíš!
 dopěvku oslavu, třeba rty lidské
 nemohly nikdy dosti Tě uctít.
Chvalozpěv srdcí je podnoží věčnou,
ze Tvých svatých tvůrčích rukou
vlní se vítězná záplava světla!
Říše se hroufí, — Tvá stojí stále.

Zastíniv nádheru pavího peří
 — slunojasná křídla se stkvěla —
 Gabriel sestoupil s Božího trůnu
 radostně okruhy měňavých barev,
 stanul, seslán sedmkrát vzosným
 přesvatým Duchem, v pozemské chatě:
 Cudnost sama tu měla své sídlo,
 perla Panen, nejlepší žena.

Předstoupil před ni vznešený posel:
 „Slyš, Panno Maria! Nebe Tě zdraví.
 Ave Maria! Nejlepší ženo,
 soucitu prameni, hluboký, čistý!
 Ten, který lidmi i anděli vládne,
 Ten, který obsáhá daleké světy,
 sklání se ke Tvým bělostným prsům,
 světa Ty chloubu, požehnaná!“

Vyslechla Panna anděla zvěsti,
s údivem Božímu věřila vzkazu,
myslic, ledakdo před tím že z lidí
stejným byl počtěn pozdravením.
Vlidsně jí kázal vznešený Páně
anděl, by ze vzkazu neměla bázně:
„Paprsku ryzí! — bez viny mysli! —
porodiš Boha a Pána nebes!“

Tiše ptá se, jak je možno,
radost že taká jí přichází v úděl,
když její život mateřský nezná
sily jiné než čistotu svatou.
Anděl jí odpoví: „V neviny vlnách
houpá se svatý, kterého zrodiš.
Zastíní Tebe milost Boží,
chrám Jeho těla zbuduje v Tobě.“

Záře plní všechny sféry,
 vlny valné v podivu stojí;
 všechno, co stvořeno, spočine, čeká,
 veškerá příroda zalká a tichne.
 V Mariině krvi se stýká
 duše její s božskou silou,
 pod srdcem čistým blažené Panny
 Trojice Jednota hoví si v Děcku.

Horké slzy díky proudí
 z očí, jež září radostným třpytem!
 Veleben budiž za slitování,
 Pane, žes člověka podobu přijal!
Chvalozpěv srdci je podnoží věčnou,
ze Tvých svatých tvůrčích rukou
vlní se vítězná záplava světla!
Říše se hroustí, — Tvá stojí stále.

Marie když přišla doba,
povila světu svaté Děcko,
jako když zachvěje sluneční záře
rosně čistým sklem v našem oku :
paprsek zableskne skleněnou stěnou,
nezlomí, ani ji neotevře, —
Děcko, jež Marii k radosti dáno,
zavřenými dveřmi vešlo.

33

Nikdy předtím a nikdy potom
nepřišlo poselství tohoto větší:
zde byla panna a zároveň matka,
zde byl i Bůh a zároveň člověk.
Vzduch zpíval ke cti nového krále,
pastýři pilili po širých polích,
nebesa zemi své dala štěstí,
andělé kráčeli cestami lidí.

34

Chudobna byla bohatá matka,
 bělostných neměla šatků ni plenek.
 Proto byl král proti nočnímu chladu
 na tvrdém uložen lůžku slámy. —
 Za osm dní pak, při obřízce,
 ozdoben hošík jménem Ježíš;
 krev teče poprvé po něžném tilku,
 slzy se perli v útlé tváři.

Třináctý den po zrození Páně
 knížaťa přišla z dalekých krajů,
 klanět se chtěla svému králi,
 přinesla hojnost obětních darů.
 Když však slunce čtyřicetkrát
 skončilo běh svůj kolem země,
 Ježíš sám chtěl jako oběť
 přinesen býti do domu Páně.

Dovršiv míru třiceti roků
pokřtěn a posvěcen k dílu spásy. —
Křestitel Jan mu oddaně sloužil
u čisté vody Jordanské řeky;
Ježíše Krista přítel a svědek
uviděl tehdy Trojici svatou,
která se zjevila lidskému rodu,
zemi svým jasem proměnila.

37

Mocný Pane! Myšlenky lidské
kříží se, chvějí, když těkavě kráčí
širými cestami zázraků Božích, —
vše naše dohady selhati musí.
Chvalozpěv srdci je podnoží věčnou,
ze Tvých svatých tvůrčích rukou
vlní se vítězná záplava svělla!
Říše se hroustí, — Tvá stojí stále!

38

POKUŠENÍ JÁNĚ

Divít se musil nepřítel starý,
když ve své propasti zpozoroval
člověka nového narození,
provázel těžkou Ježiše myslí:
„Země, kterou jsem podrobil sobě,
leží teď v jiné světelné záři, —
po svých tichých cestách chodí
ten, jenž mě porazil, soudce ďáblů.“

Ježíše silu zvěstují chóry
 s třetího nebe závratné výše,
 hvězdný lesk a obětní dary,
 pouta míru všechněch zemí.
 Světelná taťo znamení světa
 množí muk mých těžkou tíhu.
 Strachy trnu, až Kristovy činy
 obklopí vůli mou silnými pouty."

„Nikdo nezná Kristova otce;
 z pozemské matky se narodil světu,
 přec je to zrození neznámým divem,
 příčinu jeho mi těžko je chápat.
 Nemiluji cesty žití,
 kterou volí nový člověk.
 Nikdy ještě nevzkročil na zem
 ženy syn, jehož bát bych se musil."

„Málo pije, jest postem bledý,
 úsměvu nezná, spíš pláč je mu druhem.
 Znavený bývá, vždyť z mateřských prsů
 živinu bral, — a pleny jej kryly.
 Však-li tak žije, pak dalek jsem pochyb,
 lidský osud že mu je sdílet.
 Těžce naň dolehnou šípy hříchu,
 těš se, smrti a pekelná výhni!“

„Bezpečněji zdál se Adam státi
 v zástítě Boží a milosti krytu,
 nežli jsem jeho i Evu zvábil
 do říše bídy, temnot a smrti.
 Kdo z lidí odolá nástrahám lhaní?
 Ježíš padne jako ti druzí.
 Klidně si můžeme změřiti síly, —
 záhy já poznal úskoku cenu.“

Mariin synu! — Páně a její!
 člověka synu, Ty zářivě svatý!
 Nauč mě prchat nástrahám ďábla,
 nauč mě, Pane, milovat Tebe.
Chvalozpěv srdcí je podnoží věčnou,
ze Tvých svatých tvůrčích rukou
vlní se vítězná záplava světla!
Říše se hroufí, — Tvá stojí stále!

Zvídal jsem, zda nepřítel lestný
 zvítězil ve své proradné hříčce,
 Ježíše znavena dlouhými posty,
 v poušti když lákal, vábil a sváděl.
 Úskočnickovy však šípy
 z pletené tělivy zabzučely,
 vrátily se, odkud vyšly,
 projely jeho vlastním srdcem!

ΚΡΙΣΤΟΥ ΟΥΤΕ
ΒΕΝΙ Α ΣΜΗΤ

Poselství dobré Ježíše Krista
zaznívá nyní po krajích země.
Života sluhy, učenníky
najde a radostně pomáhá světu.
Slepí vidí, choří se čistí,
němí mluví a hluší slyší,
kulhaví vstávají, chromí se léčí,
mrtví se vzbouzejí, myslí se hýbou.

Nepřítel vidí, že dav jeho mizí,
tam, kde se dobré konají skutky,
zlobně zří, jak zášti a hříchu
říše je lidmi ohrožena.

Mukami trýzněn nemá síly
bojovat dlouho tvrdý zápas,
svolá své vojsko, by zabilo toho,
který tak účinně lest jeho ničí.

Duševraha najde v Páně
vlastním stádcí, Jidáše zlého,
proklatce zvábí k nízké zradě,
cestu by nastoupil nočních temnot, —
Boha kdysvého a štědrého Pána
s radostí zaprodá za mrzké stříbro
zlým a nevěřícím židům,
záštlím již strašným ke Kristu planou.

Zuřivě sběhli se hledatí Pána,
 našli ho, jali a svázali, bili.
 Spoutaný stál mezi pohany psími,
 obnažen, mrskán, plván a tupen.
 Ďáblovo dítě kol svatého čela
 tisklo těsnou korunu z trní,
 Kristus byl přibit na dřevo kříže,
 železa zazněla, krůpěje rudly.

Všichni by měli s důvěrou v srdci
 u víře hledat Tvé slitování,
 přijít k Tobě se svou touhou,
 vzývat Tě z hloubi duše, ó Pane.
Chvalozpěv srdcí je podnoží věčnou,
ze Tvých svatých tvůrčích rukou
vlní se vítězná záplava syčlá !
Říše se hroufí, — Tvá stojí stále !

Ty, který dáváš ducha a sílu,
 předobry Ježíši, spáso lidstva!
 nauč mě děkovat za Tvoji milost,
 na rty vlož mně dopěvku slova:
*Klaně se v modlitbách před Tvoji tváří,
 vzpínaje k Tobě své ruce, ó Pane,
 nechť Tebe tvor Tvůj, co věkové plynou,
 velebí — světlo, jež v temnotě záříš!*

Na věky září cesta, již kynul
 král vší země a nebeských výšin.
 Bědnému rabu, jenž přál si ho bít,
 nastavil pokorně svatou lici,
 odevzdán stanul, málo mluvil,
 sflumený hlas, tvář jeho se stkvěla, —
 ochotně vzal na se smrtelná muka,
 aby mě vítal mezi svými.

Pohané a židé líti
 třásli hlavou a tupili Pána,
 celý skoro Kristův zástup
 uprchl v jeho hodině tísně.
 Jedna že zůstala, vzpomenout dlužno,
 Matka Páně, tonoucí v slzách.
 Snad si pak vzpomene Maria jednou
 na mě, až sejdu v údolí smrti.

Královna nebes, ztížená bolem,
 skloněna, bolestnou zkrušena mukou,
 stála, kam crčivé krůpěje krve
 kanuly po kříži z bodení valných.
 Prsa se dmula, srdce se chvělo,
 znavena v kolenou, dýchala těžce,
 hluboký záblesk pohledů pohas, —
 oči se stopily v záplavě slzí.

Jednou, když slyšela nebeský pozdrav,
 nebeská slova v ní vzbudila radost,
 nadšeně vítala Spasitele
 v Děcku, jež svatě zrodila světu.
 Dlouho pak miláčka nosila s sebou,
 synáček k Matičce vzpínal své ručky,
 rozepíal na kříži krvácel za svět,
 krvácel za nás, zavržené.

Plakala nyní s prokláým srdcem
 nejtěžší trýzně mečovým ostrím,
 neboť své Děcko, Pána světů,
 viděla viseti na břítkých hřebích.
 Ruce jí pálily od ostrých hrotů,
 prsa jí chřadla dlouhou mukou,
 Syn i Matka — jsou zraněni oba,
 oba nesli bolesti naše.

Pro drahé objeti Marie Panny,
 pro pláč, v němž tonula Maria Panna,
 dopřej mi účasti na daru spásy,
 živoucí Bože a Duše a Otče!
*Klaně se v modlitbách před Tvoji tváří,
 vzpínaje k Tobě své ruce, ó Pane,
 nechť Tebe tvor Tvůj, co věkové plynou,
 velebí — světlo, jež v temnotě záříš!*

Oškliví muži k ústům Páně
 podali hořký nápoj žluči:
 v mukách a tupení neznali mezí, —
 zatím co vesmírem sténalo temně.
 Zmodrala kůže, čelo se stáhlo,
 slova mu zmlkala, mizely síly,
 až byl zbaven kruté trýzně
 Pán všeho tvorstva a nebeské říše.

Ježíši, vítězi něžného srdce!
 nikdo ať z lidí slyšeti nechce
 o těžkých hodinách útrap a trýzní,
 aniž tvář poleje potoky slzí;
 příroda sama volala v hrůze,
 volala, třásla se, nebe se tmělo,
 pouta když vinuli kolem Tvých údů,
 země se chvěla, když vydechl ducha.

Došlo mi k sluchu, že v hodině smrti
 ďábel se přikradl ke dřevu kříže.
 Jednou ještě přál si zbadat
 stín jenom viny v Ježíši Kristu.
 Rád jsem, že naděje, kterou on choval,
 byla mu samému bolesti trpkou:
 ve mnoho asi již nedoufá děle
 had, který křivý vyloven visí!

KRISTUS U PŘEDPŘEKŮ

Železné brány pekla se chvějí,
temno se diví, co světlo roste.
Dáblové běhají, hledají spásu,
hlásí věci, jimž rovno není. —
Hrůza projela pekelnou říší;
hloub, kde svatí leželi v poutech,
musil zlý zloduch zraněn a zničen
zotvíral před tím, jenž den je a slunce.

Cože se stalo? Nepřítel sražen!
 Kdo dobyl vítězství? Tvůrce lidí!
 Co že se stalo? To svalí se berou —
 Kudy jdou? K příbytku slávy!
 Co že se stalo? Nám pomoc se skýtá!
 Či je to dílo? To Kristova oběť!
 Co že se stalo? Domov nám dává.
 Zdraven buď, kříži, ty útěcho srdcí!

Spasné světlo, Ježiši sladký!
 Ty, jenž jsi cestou ze smrti v život!
 povznes mě z temnot ďáblova sídla,
 Pane můj laskavý! u sebe skryj mě!
Klaně se v modlitbách před Tvoji tvář,
vzpínaje k Tobě své ruce, ó Pane,
nechť Tebe tvor Tvůj, co věkové plynou,
velebí — světlo, jež v temnotě záříš!

Nikoho neznám, kdo plně by mohl,
i kdyby zkusil krajní síly,
vylicit radost, jež Adama jala,
nyní, když s Ježíšem Pánem se setkal.
Sám kdysi připoutal okovy hříchu
potomky svoje k bolesti smrti. —
Teď jeho děti s darem spásy
pronikly k světlu hrůzou a hroby.

04

Kam jsi to cílil, satane zlobný,
že jsi chtěl zabít Ježíše Krista?
Myslil sis, Ty že jsi silnější Jeho?
Neviděls Jeho božské síly?
Počítals s Jeho slabostí těla?
Nejčistší Matka tělo mu dala,
neshledals na Něm poskvrný hříchu,
i když byl na kříži týrán k smrti!

05

Ty jsi byl Evě cestou k soudu,
 Eva zas Adamu, plod když mu dala,
 Adam pak všemu lidskému rodu,
 lidé Kristu, jež zranilo dřevce,
 — Kristus tobě, jenž v úsvitě časů
 uvedls na svět lež a vraždu.
 Zkřivený palaš, co tehdy jsi brousil,
 vlastním tvým jícnem Spasitel prohnal.

✠ MŔTUVCE VSTĀNĪ A SOUD

Vítězně vyšel vladař lásky
o svatě neděli z temnoty hrobu,
světu dal na jevo, uprostřed smrti
sám že je jediným mocným pánem.
Čtyřicetkrát se zažehlo slunce,
prve než k výsostným nebesům svatým
vznesl se tělem, jež Panna mu dala,
zbodení s sebou, jež mokvala za lid.

Desetkrát vzplanulo slunce kol zemi,—
 svého když Ducha, svata a čista
 na srdce ždající milostně vylil,
 života sluhy, své učenníky.
 Po Boží pravici král nyní sedí
 zářící v paprscích věčné slávy,
 otvírá náruč, již nezavře nikdy,
 sesílá světlo, jež hasnouti nesmí.

Mariin synu! Milosti plný!
 Věčný Pane! Člověče Bože!
 Shlédni a poznej mě, bys na mě vzpomněl
 ve vzosných říších své veleby věčné!
*Klaně se v modlitbách před Tvoji tváří,
 vzpínaje k Tobě své ruce, ó Pane,
 nechť Tebe tvor Tvůj, co věkově plynou,
 velebí — světlo, jež v temnotě záříš!*

Znovu zas přijde, král vesměrných světů
 znovu zas zavolá, Pán vši slávy,
 zavolá lidstvo k stoličce soudné,
 k odměně, jež na ně čeká.
 Planoucí požár pohltí moře,
 zemi i hory, — v prostoroře širé
 v nebes bání k propastným hloubkám
 zaniká všechno hltavým plamem.

Tehdy všechna pokolení,
 která se vzbouzejí k soudu zlobě,
 kříž Jeho v oblacích poznávají,
 vidí i rány, jež sama mu dala.
 Slova i myšlenky, každický skutek
 v jasu se zjeví Jeho trůnu.
 Nespasí nikoho oběť ni dary,
 chvála ni kletby ni zapírání.

Ani pak nebude slyšeti moudrých
obhajob v poslední hodinu soudu,
zatím co přísný rozdělí soudce
u nohou svých dvě různá vojska.
Povznese jedno k věčnému blahu, —
nade vše světelné okruhy štěstí;
druhé pak zavrhne v propastné temno,
v zející jícen křivého hada.

Tonouce v studených vodách smrti
hrouží se muži, jež zavrhla Pravda,
do mrazu, puchu a plamenů výhně, —
dáblové stojí kolem nich kruhem.
Tam se hřích promění v zášti a nářek,
promění ve křik a úzkost a temno.
Nikdo jich nespasí z bědné bídy,
po věky věkův žít budou v Smrti.

V radost však nebeskou svedeni budou
všichni, kdož Pána milovali.
Do svého krásného domova přijdou,
míru a klidu blaženství dojdou.
Svatí a moudří, přímí a čistí,
mladí a radostní, svobodní, krásní
věčné jitro budou slavit —
z boje když přinesly vítěznou palmu.

MODLITBA A CÍSAJ OŘEČENÍ

Slzy proudí. Zmlkají ústa.
Myšlenka tápe; chuda je duše,
celé mé tělo se tetelí bolem, —
pomoz mně, Pane, milosti plný!
*Klaně se v modlitbách před Tvoji tváří,
vzpínaje k Tobě své ruce, ó Pane,
nechť Tebe tvor Tvůj, co věkové plynou,
velebí — světlo, jež v temnotě záříš!*

Dvě mě děsí: smrt a den soudu.
 Mnohý tak zmírá bez pomoci;
 a já vím, že život můj v hříších
 vede mě k hněvu mého Pána.
 Srdce pálí poskvrnou vlastní,
 chvěje a třese se před ranou trestu.
 Dobrých skutků světlo mi zhaslo,
 vina má proti mně svědčiti bude.

Mnohokrát byla má bědná duše
 zpleněna vichřicí troufalé pýchy.
 Mnohokrát sražena klesla
 studená, malátná do jedu záští.
 Vzteku žluč mně zasazuje
 hluboké, mokvavé, zející rány.
 Nedověry temná bolest
 vyrvává mi ze srdce sílu.

Nitro mé zastihla vánice hříchu,
 třeskuťm mrazem vnikala touha;
 žádosti všelikých nepravostí
 zafaly do těla silné spáry;
 rozkoší slepou podvedená
 nakažena byla má duše;
 úzkosti hořká muka jsem sklízel, —
 jediná Milost mi útěchou byla.

Odpusť mi, ó drahý Otče!
 Odpusť mi, — chci oplakati
 všechny svoje hříchy kleté,
 pokořit se a hledati život.
 Pohleď, padám Tobě k nohám,
 nemocen námahou, unaven tísni!
 Do noci mé Ty paprsek ssíláš,
 hlubino lásky, již nezměří nikdo!

Tak já toužím, Ty Ježíši sladký!
 po Tvém léku, že moje hříchy
 zdají se jako hadi jedy,
 které mi tryskají ze srdce komor.
 Sešli mi k útěše obnovnou milost
 sedmkrát svata a vznešena Ducha,
 aby má duše poznala s plesem,
 Mariin Synu! — Tebe i Pannu.

Neodcházej, Kriste, nikdy!
 Až budu zmítán vichřicí hříchu,
 utiš mé nitro a zkrof jeho vlny
 Milosti žezlem, jímž nad světy máváš! —
 abych pak v slzách a naplněn touhou,
 poklekl, Otče, u Tvých nohou,
 kdykoli třesuté mrazení hříchů
 sílu duše srazí k zemi.

S pokorou prosím Marii Pannu,
Matku, o její přimluvu silnou.
Ve Tvoji, Kriste, a Její milost,
hříšníků asyl, srdce mé doufá.
Muč mě, než zblednu v smrtelných kře-
Pane můj! nemocí, bolesti krutou, [čich,
by o to nesnáze nepřítel litý
vylovit nemoh mě udicí ostrou!

82

Ty moje žití! Život ať zhasne,
shlédni k mé lítosti, zpřetrhej pouta!
V poslední svátosti pomazání
dopřej mi plnosti dobroty božské!
Srdce mé oděj vlastním ryzím
tělem a krví, jež Matka Ti dala,
abych byl vyzbrojen k nebeské pouti,
duše má až se světa sejde!

83

Páliti bude, vytrpí mnoho,
 svědomí sídlo, srdce moje,
 zdrásáno, až těžké hříchy
 žádat ho budou k zástavě věčné.
 Nepřátel černé zástupy zdvihnou
 těžká na mě obvinění,
 chtějí mě budou za kořist urvat,
 aby mě trýznili pekelnou mukou.

Mohl bys přihlížet, drahý Pane !
 Mariin Synu ! bez pomoci,
 jak duši ďáblové odvádějí
 do krajů věčných muk a trýzni ?
 Rudou a horkou vlastního srdce
 krví jsi vykoupil svobodu moji,
 a já vím, že Milost v proudech
 zaplaví smrt i stolicí soudnou.

Vyslyš mě, vznešená postati svalá
 dobroty země i nebeské lásky,
 Královno mocná andělů, lidí,
 léčivo národů, Matko Páně!
 Přispěj mě duši v posledním boji,
 naděje moje, mé šlěstí, buď u mne!
 Dej, aby plášť Tvůj přikryl ducha,
 který pílí k věčným horám!

Královno! Maria! Dej, aby mléko
 z prsů Tvých skanulo Děťátku na rty!
 Mariin Synu! Probodený!
 Ukaž Otci krvavé rány!
 Sluha Váš smí doufat, že dlouho
 nebude v moci mučivé trýzně,
 když tato znamení milosrdenství
 promluví v jasných na nebi síních.

Předstup před své svaté Děcko,
 Ty, která kdysi zrodila Pána!
 Pros za padlá plemena lidí,
 pomáhej hříchu v Milosti mizet!
 Přednes na svých něžných retech
 modlitbu za všechny křesťanů duše!
 Pomni, ó Maria, Matko Boží,
 bys v jejich množství i sdružila moji!

Cudnosti's bílá holubice,
 léčivo duší, dcera Páně,
 Milosti cesta všech okruhů záře,
 perla nevěst, královna výšin,
 útulek Páně, starosti úkoj,
 radosti pramen, shlazení hříchů,
 útěchy ručej a dárkyně žití,
 nad sbory výše — jak nad mraky slunce!

Ze všech žen lásky jsi nejhodnější,
pokorná srdcem, jak na zemi nikdo,
cestou jsi duši z propasti hříchu,
požehnaná Panno Páně!

Žhousím jsi přibylkem svatého Ducha,
zdobena hojností dobrých skutků,
přes Tvůj práh, Ty nebeská pýcho!
vina a slabost nevkočí nikdy.

Zdrávas, Maria! Máli čistá!
Věčně, Maria! Tvá plane sláva.
Zdrávas, Maria! vítězstvím jistá!
Spas nás, Maria! hřích na nás mává!
Mnohé, Maria! jsou naše strasti.
Skoľ se, Maria, slyš naše přání!
Pomoz nám, Maria, do svatě vlasti,
veď nás, Maria, viny když brání.

Kdyby skald — dej sladce mu zpívat,
 v majetek dej mu starostnou péči! —
 zachytit přál si v rytmů kráse,
 Královno má! Tvou veškeru slávu,
 nakonec byl by jak bez rady poutník,
 dokola obklopen vysokou hradbou,
 uzavřen v bludiště spleťtých chodeb,
 odkud by východu nikdy neměl.

I kdyby umění dovedlo v hlasy
 přetvořit veškeren na světě život,
 vítr, blesk a jasné hvězdy,
 kroupy a sníh a kapky a jiskry,
 vonící stébla a kleč a bahno,
 písek a prach a zelené háje,
 zvířecí tlumy a hemže plazů,
 vlasy a vlnu, šupiny, peří,

Vzduch a světlo a města a domy,
stromy a útesy, zářivá pole,
býlí a kořeny, listnaté palmy,
nebeské anděle, pozemské červy, —
kdyby se změnilo vše v rušný hlahol,
přece by nakonec zmlkl a stichl,
prve než mohl by oslavit plně
Marii, jak by se oslavit měla.

94

Přebývej, Maria, nyní v mém srdci —
Dobroto sama! jak rád bych přál si,
Požehnaná! kdybych mohl
dále svůj chvalozpěv ke cti Tvé snovat!
Přece však nikdy nenajde básník
hlubších slov o Tvé slávě než těchto:
„Zdrávas, Maria! Matko čistá!
Čistší je toliko nebeský Otec!“

95

Nejvyšší sílo! Zmučený Kriste,
 probodený čtyřmi hroty!
 Tobě a Matce Tvé posvěcuji
 píseň, jež splynula skaldovi se rtů.
 Dej, aby slova, jež zpředl jsem k chvále,
 jednou přispěla duši mé k dobru!
 Vzpomeň si, Pane, že já jsem je skládal,
 až budeš hroziti soudem a trestem!

Zdrávi, kdož písni jste popřáli sluchu!
 Nadání moje Vám bude snad prosté,
 snad že má strofa nemohla zcela
 učinit zadosť zákonům uměn.
 Přece mi nekynul vděčnější úkol,
 než aby myšlenky plynuly jasně,
 byť bylo začasť pravidlům Eddy
 — mnohým a strohým — ustupovat.

Ten, kdo umně řadí slova,
 zavádí mnohá, jež nejsou nová,
 strofu pak jimi tak podivně zková,
 že se v ní skaldova myšlenka schová.
Moje slova lze pochopit snadno.
 Srdce hlas proniká myšlenky na dno,
 poslechnout dobře je! vnímat jej radno!
 — „*Lilje*“ jméno už samo je ladno.

Každý, kdo tuto poslouchá báseň,
 nechť ji myslí plnou lásky
 — ke své vlastní i skaldově spáse —
 přednese Marii, dárkyni veršů!
 Snad že si Panna vzpomene na mě,
 až budu ležeti v Očistce plamu,
 — třeba bych nejraděj do srdce pohřbil
 andělů pozdravy, nebeské „Zdravas“!

Všemocný Bože, Ty, který vládneš
andělů sbory a lidmi všemi,
neznaje času, neznaje místa,
hově si ve své lichostné říši,
všechno jenž plníš, obsáháš všechno,
otvíráš propasti, rozpínáš blankyť, —
veleben budiž, Ty pravý, Ty čistý,
života zdroji, trojjediný Bože !

KONEC

N^{us} 3408

Nihil obstat.

DR. BOH. PETRŽELKA,

censor ex officio.

Imprimatur.

DR. JOS. POSPIŠIL,

Vicarius generalis.

Ex episc. Consistorio Brunae,

die 24. Aprilis 1924.

DOBŘÉ DÍLO

81.

Ze staré islandštiny

přeložil

EMIL WALTER.

*Obrázky podle starých severských
kodexů komponoval a do dřeva vyryl*

ANTONÍN SLAVÍČEK.

Vytiskl

JAN MUCHA

ve Velkém Meziříčí

a to třicet, padesát a tři sta ex.,

z nichž jedno jest

Ze skladu

MARTY FLORIANOVÉ

ve Staré Říši na Moravě

vydává se od května

I. P. 1924.

